

De reis naar de zon

*eenakter door Frans Busschots
over euthanasie*

Informatie en opvoeringsvoorwaarden bij ALMO

De reis naar de zon

Eenakter door Frans Busschots

Personen:

2 D, 2 H, 1 M (+/- 10 j.)

Jos, oude man, ongeneeslijk ziek

Mieke, oude vrouw, hulpbehoevend, maar zij zou het nog een tijdje kunnen uithouden

Steven, een jonge vrolijke man

Debby, de dochter van Mieke en Jos

Anneke, kleindochter van Mieke (10 of 12 jaar)

Decor:

Twee eenpersoonszetels naast elkaar. Een kastje met daarop een ronde bokaal met goudvis, een kastje met daarop foto's de met de foto naar beneden liggen.

Korte inhoud:

Jos heeft besloten om euthanasie te laten plegen. Hij heeft zijn vrouw overtuigd om samen met hem uit het leven te stappen.

De vertegenwoordiger van *De reis naar de zon*, komt de laatste schikkingen treffen. Hij verdient niet veel, maar heeft een grote omzet en dat maakt zijn loon comfortabel.

Debby vindt dat ze er maar samen een einde aan moeten maken, die oudjes.

Eerste scène

Jos zit in zijn zetel, face naar het publiek, slaapt bijna, is soms wakker.

- Debby (op, blijft naar Jos kijken.) Zo kunnen doodgaan moet toch een luxe zijn. Na een leven van intens genieten en vreugde. Foetsie. En dan engeltjes horen zingen. Heerlijk.
- Jos (traag, wazig kijkend naar Debby) Ben jij het, Debby?
- Debby Ja. Het wordt vandaag een belangrijke dag.
- Jos Ja. Heel belangrijk. We gaan samen.
- Mieke (op, kijkt naar Debby en Jos, een beetje kwaad) Je mag hem (wijst naar Jos) niet opwinden. Hij moet ontspannen kunnen gaan. Geheel ontspannen.
- Debby Ik zeg al niets meer.

Mieke Laat ons alleen. Het is toch een belangrijke beslissing.
Debby Ik ga wat verder werken aan de soep. (naar af toe, draait zich om) Moeten jullie vandaag nog soep hebben? Op een paar balletjes komt het niet op aan. (geen antwoord) Goed, ik trek mijn plan wel. (af)

Mieke zet zich in haar zetel. Even de ogen toe, kijkt dan naar Jos.

Mieke En hoe voelt ge u?

Jos Ge moet me niet nerveus maken. Eigenlijk ben ik al een heel stukje op weg.

Mieke Gij blijft bij mij tot de laatste moment.

Jos Goed. Kom, laten we nog even repeteren. (steekt hand uit naar Mieke)

Mieke (neemt de hand van Jos vast, hand meteen terug los) De goudvis, Jos.

Mieke recht, uit de zetel, naar kastje toe. Naast dit kastje staat een ronde bokaal met goudvis er in, op een lage pedestal, zodat er weinig van hun lichaam onzichtbaar is.

Mieke Nu kunnen we beginnen.

Ze geven elkaar de hand en kijken samen naar de goudvis. Even is het stil.

Mieke (rukt haar hand los, recht) Neen, Jos, zo niet.

Jos Wat zijt ge toch een wispelturige trien. Altijd al geweest. Als ge beslist hebt dan hebt ge beslist. Punt.

Mieke Ik beslis tot op het laatste moment.

Jos En wat heeft dat daar mee te maken?

Mieke Ik wil op het laatste moment in uw ogen kunnen kijken. En nog eens goed in uw handen nijpen. (zet goudvis terug op zijn plaats)

Jos En als ik nu die goudvis nodig heb. Als laatste verzoek, hier op deze wereld?

Mieke Dat kan. Hebt gij die goudvis nodig? (naar goudvis toe, wil het tafeltje met goudvis terug tussen de twee zetels zetten) Ja, of neen?

Jos Laat maar. We gaan toch niet op het laatste moment gaan ruzie maken, zeker?

Mieke En waarom niet?

Mieke naar de kast toe. Op die kast liggen enkele fotohouders die zelfstandig kunnen rechtstaan. Streelt over de foto's, terug naar de zetel.

De bel gaat. Even later Debby op gevolgd door Steven. Hij kijkt glunderend naar de twee oudjes.

Steven Straks zult ge samen in het paradijs zijn.

Debby En als ze nu eens niet naar de hemel willen?

Steven (lachend) Ja, ge hebt gelijk. En waarom ook niet? Jullie hebben een goede keuze gemaakt.

Jos Ja?

Steven Onze firma is de beste van heel de wereld. De beste om uw laatste wens uit te voeren. Alle wensen worden vervuld.

Debby Ik ga verder doen aan mijn soep.

Jos Genoeg balletjes.

Debby Ja, hoe zit dat nu? (tot Steven) Eten zij nog soep deze namiddag?

Steven Niet te kreterig doen. Beschouw het als hun laatste wens. Ik vind zelf die soep lekker.

Debby Hoezo?

Steven (snuift de reuk vanuit de keuken op) Heerlijk. Dat ruik ik toch zo, zeker? Dit is klasse soep.

Debby Ze eten nog soep. In orde. Voor twee man meer soep. (af)

Steven (neemt papier uit aktentas) Wel een beetje moeilijk. Maar ik zal er een kruisje bij zetten. Alles maal twee dus. De twee zetels staan al in de goede richting. Naar het Oosten. Prima. Wordt het een glaasje water of een glaasje champagne. Let op: alles kan. (kijkt naar Jos en Mieke die de schouders ophaalt) Twee glaasjes water. Ik stel voor dat het spuitwater zal zijn. Daar zit meer leven in. Men moet op de laatste dag niet kreterig zijn. (noteert) O, o, ik ben wat vergeten. Welke muziek zal het zijn? Niet dat we met een hele fanfare kunnen komen, maar uit mijn radiocassette kunnen hemelse klanken komen. Het kan ook Eddy Wally

zijn. Alhoewel (denkt na) ik alleen maar “Cheri, Cheri” van hem heb, denk ik toch. Wat wordt het?

Mieke Iets van Edith Piaf.

Steven Ja, dat wordt nogal eens gevraagd. Non, rien, non je ne regrette rien. Is mijn favoriet. En hopelijk ook de uwe. Prima, genoteerd.

Jos Hebt ge zo niets waardoor je vlugger kunt vliegen?

Steven Ja, natuurlijk. Maar ik kan op de naam niet meer komen. Ik zal dat wel opzoeken. Moet er een priester in de buurt zijn, een dominee of, ja hoe zal ik het zeggen...

Jos Sterven wil ik alleen doen.

Steven Samen wil je zeggen?

Jos Natuurlijk.

Steven Genoteerd. Voor we er aan beginnen, doe je natuurlijk nog wat je wilt. Er zijn nog genoeg privacymomenten die je kunt invullen naar eigen inzichten. (kijkt op lijst) Ja, dat zal het allemaal zijn.

Jos En voor wanneer zal het zijn?

Steven (lacht) Ja, voor na de soep. Neen, dat kan ik niet zo maar zeggen. (kijkt op ander papier) We hebben nog twee afzonderlijke gevallen en nog een tweeling (lacht) Laat het me zo maar noemen. Het is de dienstdoende dokter die belangrijk is in die stadium van het proces. De firma “De reis naar de zon” heeft het heel druk.

Mieke Waarom zo een stomme naam?

Steven Vroeger noemde mijn baas zijn zaak “De reis naar de hemel”, maar de laatste tijd wil men alle kanten uit. De ene naar hier en de andere naar daar. Ten slotte is het eigenlijk toch voor allemaal een reis naar de zon geworden. Wij programmeren dat zo. En we zijn zeker dat ze daar toekomen. Persoonlijk had ik liever een reis naar de hemel geprogrammeerd. Dat komt sterker over. En je hebt engeltjes en zo... De romantiek, zeg maar.

Mieke Ik wil naar de hemel. Daar geloof ik in.

Jos Ben je daar weer? Wat maakt het uit? Hier weg is toch de bedoeling?

Mieke Ik wil naar de hemel.

Jos Begint ge weer? Ge kunt nu eens niet ene keer een afspraak nakomen.

Steven Sommige collega's verkopen zelfs landkaarten van de hemel. Het schijnt dat het daar ondertussen zo groot geworden is dat ge daar kunt verloren lopen. Wij doen aan al die marchandering niet mee. Wij doen enkele druppels honing in de vloeistof en het schijnt dat ge daarvan naar de hemel vliegt. Ik geloof dat.

Mieke Ik bid voor de hemel. Ik geloof daar in.

Steven Dat is natuurlijk op dit moment geen discussie. (overloopt zijn papieren) En daarmee is deze voorbereiding afgerond. (wijst naar Mieke) Voor u honing dus en voor u? Gewoon een enkele reis naar de zon? (Jos knikt) Geregeld en alles opgeschreven. Nog een goede dag, verder!

Jos En wanneer kom je terug?

Steven Deze namiddag. Zoals het pas geeft.

Jos Duurt dat lang?

Steven Met muziek en al? Zo'n tien minuten. (kijkt nog op zijn papieren) Jullie wensten geen getuigen van de familie? Prima. Het wordt dus een persoonlijke belevenis. (af)

Mieke Gaan we nog eens repeteren?

Jos Met of zonder goudvissen?

Mieke (geeuwt) Ik krijg me toch zo ineens zo een grote vaak.

Jos Geen probleem. Dan gaan we maar samen een laatste dutje doen. Nood breekt wet.

Beiden vallen in slaap. De belichting vermindert langzaam tot bijna weg. Blijft even zo en dan langzaam naar normale belichting.

Anneke, het kleindochtertje van Mieke heel stilletjes op met springkoord.
Mieke springt recht. Geschrokken. Zij ziet Anneke en glimlacht.

Anneke Dag oma!

Mieke Anneke! Kom! (omhelst Anneke)

Anneke Wat heb ik gehoord, oma? Gaan jullie op reis?

Mieke Je hebt je springkoord meegebracht.

Anneke Zou je nog eens willen meedraaien, oma?

Anneke en Mieke draaien de koord en Anneke springt in de koord. Dan na enkele sprongen mislukt het en stopt men met draaien.

Anneke Prima, oma. Ik ga nu met mijn nieuw computerspelletje spelen. Tot straks. (af)

Mieke kijkt Anneke na, stapt naar de kast met de foto's, bekijkt vluchtig de foto's van nabije familieleden, neemt dan de foto van Anneke vast. Met foto face naar publiek.

Mieke Anneke.

Jos Wat is het nu weer? Zet je. Laat ons nog een keer repeteren.

Mieke Ik zal Anneke nooit zien opgroeien.

Jos Vanuit je hemel zal dat wel lukken.

Mieke Anneke. Anneke.

Jos Zou je geen Dafalgam nemen? (geen antwoord)

Jos Kom, hoe zit het nu?

Mieke Ik moet nog veel nadenken.

Jos Zet je. De reis kan zo beginnen.

Mieke Voor jou misschien. Jij bent zwaar ziek en hebt je keuze gemaakt. Ik twijfel. Ik ben nog niet klaar. Maar jij kunt ook nog terug. Ik zal je extra verzorgen. We kunnen nog heerlijke dagen, maanden en misschien wel jaren beleven. Te midden van onze kleinkinderen. Die heerlijke soep van Debby mag niet het laatste zijn op deze wereld.

Jos Debby zal dat niet graag hebben dat je je terugtrekt. Komaan, Mieke, het is zo gebeurd.

Mieke Ik weet het niet. (luider) Ik weet het niet. (nog luider) Ik weet het niet!

Dan gaat de bel. Dezelfde bel die de komst van Steven aankondigde. Mieke omknelt de foto van Anneke.
Belichting langzaam uit. Dit einde mag met een passend muziekje ondersteund worden.

EINDE